

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej (M06)

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej

Poddziałania

- **„Premie dla młodych rolników”** ułatwianie wejścia rolników posiadających odpowiednie umiejętności do sektora rolnictwa, a w szczególności wymiany pokoleń. Wsparcie będzie skierowane wyłącznie do osób młodych (do 40 lat), o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych, które po raz pierwszy rozpoczynają prowadzenie gospodarstwa rolnego jako kierujący.
- **„Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”** - ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy. Wspierane jest podejmowanie działalności pozarolniczej przez rolników, małżonków rolników, domowników i beneficjentów „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa”, dzięki czemu będą oni mogli uzyskiwać dochody spoza rolnictwa.
- **„Restrukturyzacja małych gospodarstw”** skierowana jest do gospodarstw rolnych o wielkości ekonomicznej mniejszej niż 10 tys. euro. Rozwój tych gospodarstw, w kierunku rozwinięcia produkcji rolniczej, doprowadzi do poprawy ich wyników poprzez wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstw.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników

Zakres wsparcia: pomoc przyznaje się w związku z rozpoczynaniem prowadzenia gospodarstwa rolnego. Wsparcie dotyczy rozwoju działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym, a także przygotowania do sprzedaży wytwarzanych w gospodarstwie produktów rolnych.

Beneficjent: młody rolnik – osoba, która nie ukończyła 40 roku życia, posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe i po raz pierwszy rozpoczyna prowadzenie gospodarstwa rolnego jako jedyny kierujący gospodarstwem, czyli do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie prowadziła gospodarstwa rolnego jako kierujący.

Osoba ubiegająca się o przyznanie pomocy winna rozpocząć urządzenie gospodarstwa rolnego przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, lecz nie wcześniej niż na 12 miesięcy przed jego złożeniem.

Koszty kwalifikowalne: nie określa się

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników

Rodzaje wsparcia:

- Pomoc ma formę premii.
- Pomoc wypłacana jest w dwóch ratach: pierwsza rata w wysokości 80% kwoty pomocy , druga rata w wysokości 20% kwoty pomocy.
- Pierwsza i druga rata zostaną będzie wypłacone maksymalnie w ciągu 5 lat od przyznania pomocy. Pierwsza rata zostanie wypłacona po spełnieniu przez beneficjenta, w terminie 9 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy, warunków z zastrzeżeniem których została wydana ww. decyzja. Druga rata będzie wypłacana po realizacji biznesplanu.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej *na rzecz młodych rolników*

Warunki kwalifikowalności

- Pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca posiada odpowiednie **kwalifikacje zawodowe**, wynikające z wykształcenia lub stażu pracy w rolnictwie.

Warunek dotyczący kwalifikacji zawodowych jest spełniony, jeżeli młody rolnik posiada kwalifikacje rolnicze, potwierdzone odpowiednim świadectwem lub dyplomem, lub odpowiedni staż pracy w rolnictwie, lub uzupełni kwalifikacje zawodowe (wykształcenie) w okresie 36 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.

- Wnioskodawca przedkłada **biznesplan** dotyczący rozwoju gospodarstwa w zakresie działalności rolniczej lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników

Warunki kwalifikowalności

nie przewiduje się wsparcia gospodarstw, których głównym kierunkiem produkcji będzie:

- chów drobiu (nie dotyczy produkcji ekologicznej),
- prowadzenie plantacji roślin wieloletnich na cele energetyczne,
- prowadzenie niektórych działów specjalnych produkcji rolnej, w szczególności: hodowli zwierząt laboratoryjnych, hodowli ryb akwariowych, hodowli psów rasowych, hodowli kotów rasowych.

Gospodarstwo wskazane w biznesplanie:

- ma powierzchnię użytków rolnych równą co najmniej średniej krajowej, a w przypadku gospodarstw położonych w województwie o średniej niższej niż krajowa – równą co najmniej średniej wojewódzkiej, oraz nie większą niż 300 ha;
- przynajmniej 70% minimalnej wielkości, o której mowa w punkcie powyżej (część podstawowa gospodarstwa), stanowi przedmiot własności beneficjenta, użytkowania wieczystego lub dzierżawy z zasobu własności rolnej Skarbu Państwa lub JST;
- ma wielkość ekonomiczną nie mniejszą niż 13 tys. euro i nie większą niż 150 tys. euro.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników

Warunki kwalifikowalności

- Nabycie lub wejście w posiadanie gospodarstwa następuje najpóźniej w terminie 9 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.
- Beneficjent zobowiązuje się do realizacji biznesplanu.
- W wyniku realizacji biznesplanu nastąpi wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa co najmniej o 10%.
- Beneficjent zobowiązuje się do rozpoczęcia prowadzenia uproszczonej rachunkowości w gospodarstwie nie później niż w dniu rozpoczęcia realizacji biznesplanu i prowadzenia tej rachunkowości co najmniej do dnia upływu okresu związania celem.
- Beneficjent ma stać się rolnikiem aktywnym zawodowo w rozumieniu przepisów UE o płatnościach bezpośrednich w terminie 18 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia gospodarstwa rolnego.
- Beneficjent zobowiązuje się do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako rolnik z mocy ustawy i w pełnym zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy.
- Beneficjent prowadzi gospodarstwo rolne jako kierujący co najmniej do dnia upływu okresu związania celem.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników

c.d.

Kryteria wyboru mogą w szczególności uwzględniać:

- wielkość gospodarstwa,
- kwalifikacje zawodowe młodego rolnika,
- rodzaj planowanej produkcji
- kompleksowość biznesplanu,
- przetwarzanie produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
- wpływ na realizację celów przekrojowych,
- różnicę wieku pomiędzy przekazującym gospodarstwo a młodym rolnikiem,
- udział w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych,
- przejmowanie gospodarstwa w całości lub tworzenie gospodarstwa z mniejszych gospodarstw.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej *na rzecz młodych rolników*
c.d.

Stawka pomocy: 100 000 złotych

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej

Rodzaj operacji: Pomoc przyznaje się w związku z rozpoczynaniem prowadzenia działalności pozarolniczej

Rodzaj wsparcia: Pomoc ma formę premii.

Pomoc wypłacana jest w dwóch ratach: pierwsza rata w wysokości 80% kwoty pomocy, druga rata w wysokości 20% kwoty pomocy.

Beneficjenci: osoby fizyczne

Koszty kwalifikowalne: nie określa się

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej

Warunki kwalifikowalności:

Pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca **jest beneficjentem „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa” lub spełnia następujące warunki:**

- wnioskodawca jest ubezpieczony na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik,
- gospodarstwo rolne, w którym pracuje wnioskodawca, ma wielkość ekonomiczną nie większą niż 15 tys. euro,
- za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy przyznano płatność do gruntów rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, w którym pracuje wnioskodawca,
- gospodarstwo rolne, w którym pracuje wnioskodawca położone jest w miejscowości należącej do:

gminy wiejskiej lub

gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub gminy miejskiej z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców;

- wnioskodawca przedłoży biznesplan dotyczący planowanej działalności pozarolniczej.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej

Warunki kwalifikowalności:

Biznesplan powinien zakładać, że:

- miejsce zamieszkania wnioskodawcy oraz główne miejsce wykonywania działalności znajduje się w miejscowości, należącej do gminy wiejskiej lub o gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub o gminy miejskiej z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców,
- jeżeli inwestycja jest związana z nieruchomością, to miejsce położenia tej nieruchomości znajduje się na obszarze zdefiniowanym powyżej,
- nastąpi utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu średniorocznym (również samozatrudnienie).

Pomocy nie przyznaje się osobie, która jest beneficjentem jednego z poniższych instrumentów wsparcia:

„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego PROW 2007-2013,

„Premie dla młodych rolników” objętych PROW 2014-2020

„Restrukturyzacja małych gospodarstw” objętych PROW 2014-2020.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej

Warunki kwalifikowalności:

- Beneficjent zobowiązuje się do realizacji biznesplanu.
- Beneficjent zarejestruje działalność w odpowiednim rejestrze lub systemie.
- Beneficjent zobowiązuje się do podlegania ubezpieczeniu społecznemu na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych do dnia upływu okresu związania celem.
- Beneficjent nie będzie podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników do dnia upływu okresu związania celem.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej

- **Kryteria wyboru** mogą w szczególności preferować operacje:
- o charakterze innowacyjnym;
- realizowane przez osoby będące beneficjentami poddziałania „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa”;
- realizowane przez osoby zamieszkujące na terenie powiatów o najwyższym poziomie bezrobocia w województwie;
- zakładające utworzenie miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne

Kwota wsparcia: 100 000 zł

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Płatności dla rolników *przekazujących małe gospodarstwa*

Poddziałanie:

- Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo rolne innemu rolnikowi
- Pomoc przyznawana jest tym rolnikom, którzy kwalifikują się do systemu dla małych gospodarstw ustanowionego w rozporządzeniu ws. płatności bezpośrednich i trwale przekazują swoje gospodarstwo rolne innemu rolnikowi.
- **Rodzaj wsparcia:** pomoc jednorazowa
- **Beneficjenci:** rolnik będący osobą fizyczną
- **Koszty kwalifikowalne:** nie dotyczy

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Płatności dla rolników *przekazujących małe gospodarstwa*

Warunki kwalifikowalności:

- Pomoc może być przyznana rolnikowi, który w chwili składania wniosku o przyznanie pomocy kwalifikował się od przynajmniej jednego roku do uczestniczenia w systemie dla małych gospodarstw, ustanowionym zgodnie z tytułem V rozporządzenia ws. płatności bezpośrednich, i który w drodze sprzedaży lub darowizny trwale przekáže swoje gospodarstwo rolne innemu rolnikowi.
- Po przekazaniu gospodarstwa beneficjent nie będzie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Płatności dla rolników *przekazujących małe gospodarstwa*

Warunki kwalifikowalności:

Gospodarstwo przejmujące grunty od beneficjenta musi posiadać lub osiągnąć, po przejęciu gruntów od beneficjenta działania, co najmniej wielkość odpowiadającą:

- średniej wielkości gospodarstwa w Polsce

lub

- średniej wielkości gospodarstwa w danym województwie, jeśli średnia powierzchnia gospodarstw w danym województwie jest większa niż średnia wielkość gospodarstwa w Polsce.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Płatności dla rolników *przekazujących małe gospodarstwa*

Kryteria wyboru uwzględniać będą:

- wielkość przekazywanego gospodarstwa (preferencja dla gospodarstw większych)
- wielkość gospodarstwa przejmującego grunty (preferencja dla gospodarstw mniejszych)
- preferencję dla przekazywania gruntów młodym rolnikom.

Kwoty i stawki wsparcia: Roczna stawka pomocy odpowiada 120% rocznej płatności, do otrzymania której beneficjent kwalifikuje się w ramach systemu dla małych gospodarstw. Opisana wyżej stawka pomocy przysługuje za rok, w którym beneficjent trwale przekazuje swoje gospodarstwo, i lata następne, do roku 2020 włącznie. Pomoc wypłaca się jednorazowo.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Restrukturyzacja małych gospodarstw

Poddziałanie: Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw

Pomoc jest przyznawana **na restrukturyzację** gospodarstwa w kierunku produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych, a także przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie. Przez restrukturyzację rozumie się zasadnicze zmiany w gospodarstwie, które mają na celu poprawę jego konkurencyjności i zwiększenie jego rentowności poprzez wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa, w szczególności w wyniku zmiany profilu prowadzonej produkcji rolnej.

Rodzaj wsparcia: Pomoc ma formę premii.

Pomoc wypłacana jest w dwóch ratach: pierwsza rata w wysokości 80% kwoty pomocy, druga rata w wysokości 20% kwoty pomocy.

Koszty kwalifikowalne: nie określa się

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Restrukturyzacja małych gospodarstw

Warunki kwalifikowalności:

Pomoc może być przyznana wnioskodawcy, który:

- prowadzi na terytorium RP działalność rolniczą w celach zarobkowych,
- jest posiadaczem samoistnym lub zależnym gospodarstwa rolnego w rozumieniu Kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników
- posiada gospodarstwo rolne o wielkości ekonomicznej mniejszej niż 10 tys. euro,
- przedłoży biznesplan dotyczący restrukturyzacji gospodarstwa.

Biznesplan powinien przedstawiać **koncepcję restrukturyzacji gospodarstwa**, w wyniku której nastąpi wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa.

Założenia biznesplanu mogą dotyczyć **przede wszystkim rozwoju** produkcji produktów rolnych, żywnościowych jak i nieżywnościowych, a także przygotowania do sprzedaży produktów wytworzonych w gospodarstwie.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Restrukturyzacja małych gospodarstw

Kryteria wyboru mogą w szczególności uwzględniać:

- rodzaj planowanej produkcji (np. produkcja ekologiczna),
- wielkość ekonomiczna gospodarstwa,
- Wpływ na realizację celów przekrojowych
- Kompleksowość biznesplanu
- Przetwarzanie produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie
- Udział w zorganizowanych formach współpracy producentów rolnych
- Kwalifikacje zawodowe rolnika

Kwota wsparcia: 60 000 złotych

Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych

Poddziałanie: Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej

W ramach działania wsparcie dotyczy inwestycji dotyczących działalności polegającej na świadczeniu usług rolniczych.

Rodzaj wsparcia: Pomoc ma formę **refundacji** części kosztów kwalifikowalnych operacji.

Beneficjenci: Osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych jako mikro- lub małe przedsiębiorstwo przez co najmniej dwa lata przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Koszty kwalifikowalne:

- Koszty kwalifikowalne obejmują koszty zakupu (wraz z instalacją) lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności **nowych maszyn, urządzeń lub sprzętu komputerowego**, do wartości rynkowej majątku.
- Koszt zakupu ciągnika rolniczego może być kosztem kwalifikowanym w części nie przekraczającej **50%** pozostałych kosztów kwalifikowanych.
- Leasing zwrotny, dodatkowe koszty związane z umową leasingu, takie jak np. marża finansującego i ubezpieczenie oraz podatek VAT nie są kosztami kwalifikowanymi.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Warunki kwalifikowalności:

Pomoc może być przyznana, jeśli spełnione są następujące warunki:

- wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych jako **mikro- lub małe przedsiębiorstwo przez co najmniej dwa lata przed** złożeniem wniosku o przyznanie pomocy;
- wnioskodawca przedłoży **biznesplan** dotyczący rozwoju działalności gospodarczej, zakładający prowadzenie rentownej działalności w zakresie usług dla rolnictwa;
- wnioskodawca deklaruje obowiązek dokumentowania świadczenia usług rolniczych, co związane jest z **zabezpieczeniem przed ryzykiem tworzenia sztucznych warunków** w celu uzyskania wsparcia, tj. zakupu maszyn rolniczych, które przede wszystkim będą używane we własnym gospodarstwie rolnika, a nie w celu prowadzenia działalności gospodarczej zapewniającej dochód.

Pomocy nie udziela się podmiotom, które skorzystały z pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”, objętego PROW 2007-2013.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Kwota wsparcia:

Poziom pomocy wynosi **50% kosztów inwestycji** kwalifikującej się do wsparcia. Maksymalna wysokość pomocy przyznana w okresie realizacji Programu jednemu beneficjentowi **wynosi 500 000 zł**

(zgodnie z założeniami biznesplanu).

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

Dziękuję za uwagę